

використання та застосування нормативно-правових актів в Україні, які гарантують статеву рівність. Це стосується не тільки нашої держави, але й інших країн світу, не дивлячись на те, що вони більш просунулися у цьому питанні. Зневажливе ставлення до природних відмінностей між чоловіком та жінкою руйнує людське життя. За своєю природою жінка створена для виконання соціальної ролі, яку ніхто крім неї, не може виконати, – материнської. Проте, виконання цієї ролі ніяк не повинно ущемляти її інші права, зокрема, права на лідерську роль у будь-якій сфері соціальної діяльності. Проте не слід забувати про проблеми чоловіків». (Кормич Л.І. Гендерний вимір державної соціальної політики в Україні / Л.І. Кормич, Е. А. Гансова // Актуальні проблеми політики : збірник наукових праць / гол. ред. С. В. Ківалов; відп. за вип. Л.І. Кормич. – Одеса : ПП «Фенікс». – 2005. – № 25. – С. 15).

Таким чином подальший економічний, політичний, соціальний та культурний розвиток України, залежить від розуміння того, що гендер стає невід'ємною складовою сучасного суспільства.

Руженко Л. М.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри соціальних теорій*

ГРОМАДСЬКА ДУМКА ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Політичні процеси в Україні зумовили необхідність структуризації інститутів демократії. Сучасна демократія функціонує переважно у формі представницької демократії, тому розвиток саме її інституцій є невід'ємною складовою політичного процесу в перехідних суспільствах. Розбудова незалежної держави на початковому етапі становлення ускладнювалася відсутністю відповідної законодавчої бази, перш за все неструктурованістю інституту президентства, виборів та процедури формування законодавчого органу влади. Безумовно, виникнення нових інститутів влади та їх функціонування передбачає не лише легалізацію їх діяльності а й легітимізацію.

Легітимізація діяльності владної еліти здійснюється через процедуру виборів. Важливим фактором, що впливає на результат виборів є громадська думка, яка впливає на формування електоральних настроїв в суспільстві. Тому актуальним у сучасній політичній науці є дослідження впливу громадської думки на процес прийняття політичного рішення та його реалізацію. (А. Колодій «Основи демократії»//Навчальний посібник//. – 2004 р. с.21-59)

Громадська думка – це значущі в межах певної соціальної спільноти судження його представників, які, з одного боку, легітимізують політико – владні практики в суспільстві, а з іншого – інтегрують цю волю, ви-

ступаючи нормативним чинником індивідуальної поведінки громадян. Її можна розглядати як специфічний прояв суспільної свідомості, явне або латентне ставлення великих соціальних груп та спільнот до соціальної, політичної, економічної реальності. Вона виражається в усних та письмових оцінках та характеристиках актуальних проблем політики, відомих особистостей, державних діячів.

Громадська думка, як публічно виражений стан суспільної свідомості активно впливає на функціонування політичних інститутів, суспільства в цілому. Можливість гласного, публічного висловлювання населення з актуальних проблем громадського та політичного життя і вплив цієї позиції на розвиток суспільно-політичних стосунків відбиває сутність громадської думки та дозволяє розглядати її в якості особливого соціально-політичного інституту. У сучасному суспільстві сформувався та стабільно функціонує особливий механізм реагування на соціально значимі проблеми шляхом висловлювання громадської позиції. Така реакція населення має не випадковий, спорадичний характер, а є постійно діючим фактором суспільного життя.

Громадська думка – це такий стан суспільної свідомості, який виражається публічно і впливає на функціонування суспільства, його політичної системи. Саме можливість голосно, і публічно висловитися, з приводу проблемних питань суспільного життя та вплив цієї висловленої думки на розвиток суспільно-політичних відносин відображає суть громадської думки як особливого соціального інституту.

Структура громадської думки включає три компоненти: раціональний, емоційний і вольовий. Раціональний (пізнавальний, інтелектуальний) компонент – це знання людей про події, явища, факти, які є об'єктом суспільної уваги. Він багато в чому залежить від рівня освіченості, інформованості суб'єкта. Емоційний компонент тісно пов'язаний з раціональним. Це настрої, почуття, що утворюються з приводу об'єкта громадської думки. За співвідношенням раціонального та емоційного компонентів в громадській думці можна говорити про можливість маніпуляції. Переважання емоційної складової робить громадську думку більш доступною для психологічного тиску. Результатом взаємодії цих двох компонентів (відносяться до духовної частини феномена) є соціальна оцінка. Але громадська думка не тільки оцінка, а й практична діяльність по задоволенню потреб та інтересів. Тому третьою складовою є вольовий компонент, тобто певні дії суб'єктів громадської думки. Всі ці компоненти взаємопов'язані і доповнюють один одного, наділяючи громадську думку якістю специфічної духовно практичної цілісності.

Ознаки громадянської думки можна охарактеризувати наступним чином:

1. Це не сума окремих думок, своєрідне концентроване вираження колективного розуму суспільства, класу і т. д.;
2. Це постійний прояв стійких інтересів;
3. Це специфічне оціночне судження;
4. Громадська думка не зводиться тільки до раціональних суджень або оцінок, а являє собою єдність раціонального, емоційного та чуттєвого чинників;

5. Вона є соціальним інститутом, який виконує різноманітні функції (контролюючу, критичну, оціночну, нормотворчу, директивну та ін..)(Попов Д. Г. Прогнозування поведінки людей шляхом впливу на громадську думку/ Попов Д. Г.//Юридична психологія. – 2009. – № 3. – с.29-33.) Для громадської думки характерний стан «плинності»; нестабільність є її головною основоположною характеристикою. Громадська думка перетворилася в ефективний інструмент досягнення цілі. За допомогою інформації, яка доводиться по засобам комунікації здійснюється вплив на свідомість і психіку людей. Сучасні технології інформаційного впливу дозволяють дезорієнтувати людини в подіях, що відбуваються, управляти його поведінкою і вчинками непомітно для нього самого. Вони дозволяють керувати не тільки окремими особистостями, але і соціальними групами (формальними і неформальними), державними інститутами і цілими державами. Використання ЗМІ для політичного маніпулювання сьогодні становить найбільшу небезпеку для громадян і демократичного державного ладу. (Благовещенский Н. Ю. Структура громадської політичної свідомості / Благовещенский Н. Ю.// Суспільні науки сучасність. – 2005. – № 2. – с.40-58)

Отже, громадська думка виступає важливим чинником розвитку держави та її інститутів тому що визначається як стан суспільної свідомості, вираженої в думках, рекомендаціях, вимогах щодо діяльності влади. Громадська думка, як правило, є усвідомленням населенням соціально-економічних проблем життя які необхідно вирішувати. Іноді вона виникає в результаті вислову думок з найгостріших соціальних або економічних проблемах. Вона може підтримувати або засуджувати соціально-економічні заходи, що проводяться.

Громадська думка формується не лише на підставі життєвого досвіду, але може складатися під цілеспрямованою дією на населення різних організацій, установ, політичних партій. Значення громадської думки визначається соціальною структурою держави, рівнем розвитку економіки, політичної і загальної культури населення. Громадська думка є ефективним інструментом проведення соціальної політики. При формуванні громадської думки необхідно враховувати інтереси як суспільства в цілому, так і інтереси окремих класів, соціальних, демографічних груп, трудових колективів і окремих осіб.